

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

носембар 2021 / број 110 **11/2021**

Преглед новог Закона о заштити потрошача

- ▶ Карактеристике прерасподеле радног времена сагласно Закону о раду
- ▶ Одговори на питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања
- ▶ Побијање дужникових правних радњи (*actio pauliana*) – други део
- ▶ Рокови у јавним набавкама
- ▶ Карактеристике кривичног дела проневера из чл. 364. КЗ-а у кривичном законодавству Србије и судској пракси
- ▶ Појам и статус огранка привредног друштва према Закону о привредним друштвима

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Владимир Саичић
Драгана Марчетић
Драган У. Калаба
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Милош Јовић
Петар Мијатовић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева
и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
- Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Основни циљ доношења новог Закона о заштити потрошача јесте делотворније, ефикасније и боље спровођење законских решења, али и усклађивање потрошачког права у Републици Србији са потрошачким правом ЕУ, као и унапређење система заштите потрошача као одговор на нове изазове на светском тржишту. Наиме, нови закон предвиђа више нових решења и мера којима ће бити заштићена права потрошача, што је и предмет анализе у овом броју часописа.

Паулијанска тужба, стара хиљадама година, актуелна је и данас због великог обима промета добара и услуга, али и специфичности тог правног промета у земљама у транзицији, тако да у овом броју следи наставак прегледа актуелне судске праксе у датој области.

Рачунање рокова у јавним набавкама увек је врло важно питање, при чему је Закон о јавним набавкама прописао велики број различитих рокова, од којих су неки преклузивни, неки нису, неки су минимални, неки максимални, неки прецизни, неки имају санкцију за њихово непоштовање, а неки не, али су најважнији представљени у овом броју часописа.

Закон о раду по питању организовања радног времена послодавцима омогућава да своје запослене радно ангажују на веома различите начине у зависности од захтева самог процеса рада, а сходно потребама праксе дозвољава и прераспделу радног времена. Тој теми посвећен је текст у рубрици „Радно право“.

Скрећемо пажњу и на текст у ком су размотрена одређена спорна питања из области здравственог осигурања и здравствене заштите, као што је нпр. питање поверљивости података из здравственог картона пацијента, могућности и услова за њихову обраду и дужности здравствених радника у том погледу, затим питање исписивања дијагнозе у дознакама које запослени достављају послодавцу, као и друга спорна питања.

У новој рубрици „У част изузетним правницима“ представљамо дела и живот бриљантних стручњака у правној области, настојећи да кроз одређене анегдоте из свакодневнице и упечатљиве мисли и теорије изузетних правника, које су применљиве и у садашњим околностима, приближимо правну теорију правницима-практичарима.

У рубрици „Кад језик пресуди“ приказана је форензичко-лингвистичка анализа опроштајних писама Курта Кобејна и Адолфа Хитлера, док је текст у рубрици „Поводом...“ посвећен годишњици доношења Повеље о децијим правима и Међународном дану децијих права.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменути, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Регистар прописа донетих између два броја“ и „Календар важења правних аката“.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

Зашто баш **PROPI.SI.NET?**

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 4 Преглед новог Закона о заштити потрошача
- 11 Побијање дужникових правних радњи (*actio pauliana*) – други део

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

- 33 Рокови у јавним набавкама

РАДНО ПРАВО

- 39 Карактеристике прерасподеле радног времена сагласно Закону о раду

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 48 Одговори на питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања

КРИВИЧНО ПРАВО

- 54 Карактеристике кривичног дела проневера из чл. 364. КЗ-а у кривичном законодавству Србије и судској пракси

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 63 Појам и статус огранка привредног друштва према Закону о привредним друштвима

РУБРИКЕ

- 67 Кад језик пресуди: Форензичка анализа опроштајних порука – први део
- 77 Поводом доношења Повеље о правима детета 20. новембра и Међународног дана дејчјих права
- 90 Портал читалаца
- 95 У част изузетним правницима
- 97 Преглед прописа донетих између два броја

Преглед новог Закона о заштити потрошача

Новим Законом о заштити потрошача уведен је значајан број новитета и измена у односу на постојећи законодавни оквир, при чему је овде представљен детаљан преглед најбитнијих новина и измена.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о заштити потрошача („Сл. гласник РС” бр. 88/2021 – даље: **Закон**), који је ступио на снагу 19. септембра 2021. године, а почеће са применом по истеку три месеца од дана ступања на снагу, односно 20. децембра 2021. године, изузев одредби које уређују вансудско решавање потрошачких спорова, чија је примена одложена до 20. марта 2022. године. Као образложење за доношење новог Закона наведено је да су током примене постојећег Закона о заштити потрошача уочени одређени недостаци који спречавају његову потпуну примену у пракси и онемогућавају да се пружи и гарантује задовољавајући ниво заштите потрошача у Србији, и то услед непостојања функционалног институционалног оквира за вансудско решавање потрошачких спорова, непостојања прецизног броја потрошачких спорова који се воде пред судовима, недовољне заштите путника (потрошача) у области туризма и непостојања ефективне казне, која има одвраћајуће дејство, као и услед потребе за вишим нивоом одговорности и јавности у раду удружења и савеза удружења за заштиту потрошача. Такође, један од разлога за доношење новог Закона јесте и тежња за даљим, односно потпуним усклађивањем законодавства из дате области са Директивом Европске Уније бр. 2015/2302 о путовањима у пакет аранжманима и повезаним путним аранжманима.

У наставку текста представљен је детаљан преглед најбитнијих новина и измена, и то по следећим сегментима:

- вансудско решавање потрошачких спорова;
- евиденције потрошачких спорова и ослобођење потрошача од плаћања судске таксе на пресуду (и тужбу) у споровима ниже вредности;
- увођење регистра потрошача који не желе да приме позиве и/или поруке („Не зови” регистар);
- новине у области прекршајне политике;
- новине у области организовања туристичких путовања и повезаних туристичких аранжмана.

I ВАНСУДСКО РЕШАВАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ СПОРОВА

За разлику од постојећег законског решења, које је вансудско решавање потрошачких спорова третирало пре свега са аспекта постојећих правних механизма предвиђених у оквиру других законодавних решења, Закон у члановима 149–167. на детаљан начин уређује поступак вансудског решавања потрошачких спорова и даје му посебан статус. Примена одредби Закона које уређују вансудско решавање потрошачких спорова почеће 20. марта 2022. године.

1) Надлежно тело, трајање и начела поступка вансудског решавања потрошачких спорова

Законом је предвиђено да се вансудско решавање потрошачких спорова води пред телима за вансудско решавање потрошачких спорова, уписаним у Листу тела за вансудско

в. Раскид уговора од стране организатора

Закон прописује да **организатор може да раскине уговор**, као и да је у обавези да пре отпочињања путовања, а најкасније у року од четрнаест дана од раскида исплати путнику укупно уплаћена средства за туристичко путовање, и то у случајевима када је:

■ број лица пријављених за туристичко путовање мањи од минималног броја предвиђеног уговором и када организатор обавести путника о раскиду у року који је одређен уговором, који не може да буде краћи од:

(а) двадесет дана пре отпочињања туристичког путовања у случају путовања која трају дуже од шест дана,

(б) седам дана пре отпочињања туристичког путовања у случају путовања која трају између два и шест дана,

(в) 48 сати пре отпочињања туристичког путовања у случају путовања која трају краће од два дана;

■ организатор спречен да изврши уговор услед неизбежних и ванредних околности, при чему је дужан да без непотребног одлагања, а пре отпочињања туристичког путовања обавести путника о раскиду уговора.

Побијање дужникових правних радњи (*actio pauliana*) – други део

У другом делу текста настављамо са прегледом актуелне судске праксе у наведеној области.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Као што је у првом делу текста наведено, тужба за побијање дужникових правних радњи служи за заштиту интереса поверилаца доспелог потраживања од несавесних располагања дужника којима сами себе доведу у стање инсолвентности. Њоме се побијају правни послови дужника, било једнострано било двострано, како теретни тако и добротини, којима се, противно начелу савесности и поштења, отуђује нека ствар или право и тиме онемогућава наплата поверилаца. Паулијанска тужба увек је уперена против стицаоца, а не против дужника који је извршио недозвољено располагање, па је само то треће лице пасивно легитимисано у датој врсти парница.

ПРОЦЕНА САВЕСНОСТИ ТУЖЕНОГ ТРЕЋЕГ ЛИЦА

Наредна одлука указује на то како би суд требало да цени савесност стицаоца из чл. 281. Закона о облигационим односима, при чему прихвата становиште да је **довољно доказати чињеницу да је тужени – стицалац могао да зна да дужник својим располагањем наноси штету повериоцима, па не мора да се доказује да је то стицалац заиста и знао**. Приликом процене те чињенице узимају се у обзир околности конкретног случаја, али се свакако прибегава и правном стандарду просечног човека. Дакле, када се цени савесност по паулијанској тужби, довољно је да се утврди да је стицалац, имајући у виду конкретне околности и правни стандард просечног човека, могао да зна да се таквим располагањем наноси штета повериоцима лица од којег теретним послом прибавља неку ствар или право.

радњи уговори закључени и оверени дана 16. 6. 2011. године, а у **време закључења тих уговора није постојала обавеза правног претходника тужених да накнади трошкове тужиоцу**, па нису испуњени услови из члана 280. ЗОО за усвајање тужбеног захтева.

Другостепени суд преиначава првостепену пресуду и усваја тужбени захтев, закључујући да је првостепени суд погрешно применио материјално право, одредбу члана 280. ЗОО у вези са чланом 281. став 3. ЗОО, будући да тужилац, као поверилац, има доспело потраживање према правном претходнику тужених, без обзира на то када је оно настало, те као поверилац има право да своје потраживање намири из непокретности које су биле предмет наведених уговора о поклону, јер се ради о бестеретном располагању, па није од значаја да ли су стицаоци из тог правног посла знали да се њиме наноси штета повериоцу.

Основано се ревизијом оспорава изнетост становиште другостепеног суда. Одредба члана 280. ЗОО прописује опште претпоставке за побијање дужникових правних радњи, док одредба члана 281. истог закона садржи посебне претпоставке за побијање. Према наведеним законским одредбама поверилац стиче право да побија дужникове правне радње **када се стекну општи услови и један од посебних**, под условом да се на страни тужиоца јавља поверилац, а на страни тужених лица у чију корист је предузета правна радње која се побија. У конкретном случају није испуњен услов из члана 280. став 1. ЗОО, будући да **потраживање тужиоца у време када је учињена правна радња дужника која се тужбом побија није ни постојало**, а самим тим исто није ни доспело за исплату нити је тужилац био поверилац потраживања, с обзиром на то да је правна радња закључења спорних уговора предузета 16. 6. 2011. године, при чему је претходник туженик у овом спору обавезан на плаћање трошкова поступка Решењем Вишег суда у Краљеву од 27. 4. 2012. године. Пред наведеног, тужбом против друготуженог

побија се правна радња закључења уговора о поклону Ов бр. 152/11 од 16. 6. 2011. године, са обавезом туженог да призна и трпи да тужилац наведено потраживање може да намири продајом непокретности које су биле предмет наведеног уговора, али се наводе непокретности које нису биле предмет располагања по том уговору, већ по уговору Ов бр. 153/11 од 16. 6. 2011. године, који је закључен између оца тужених и првотуженог П. Ј. из К., што првотуженом даје легитимацију да оспорава тужбени захтев усмерен према друготуженом.

На основу изложеног, а по оцени Врховног касационог суда правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца, због чега је другостепена пресуда којом је усвојен тужбени захтев преиначена одбијањем жалбе тужиоца и потврђивањем првостепене пресуде, а све применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

(Пресуда Врховној касационој суда Рев 1751/2015 од 25. 2. 2016. године)

ЗАКЉУЧАК

Паулијанска тужба, стара хиљадама година, користи се и данас како би се осујетиле правне радње дужника којима осујећује наплату потраживања поверилаца. Та врста тужбе увек се подноси против стицаоца и њоме се тражи да правни посао који је он закључио са дужником не производи правно дејство у односу на повериоца до висине која је потребна за намирење повериоцевог потраживања.

Да би се са успехом водио спор по тужби за побијање недозвољених правних радњи, неопходно је да потраживање повериоца буде доспело, а такође и да је стицалац био несавестан, с тим што се за одређене врсте правних послова и одређене категорије стицалаца несавесност претпоставља.

Као што је на почетку ових излагања речено, данас је наведена врста тужби веома актуелна због великог обима промета добара и услуга, али и специфичности тог правног промета у земљама у транзицији.

Рокови у јавним набавкама

Питање рокова и с тим у вези, а још важније, рачунање рокова у јавним набавкама увек су врло важна питања јер је велики број рокова преклузиван, што значи да се њиховим истеком губе одређена права, односно настају одређене обавезе за учеснике у јавним набавкама.

Милош Јовић,
експерт за јавне набавке

ОПШТЕ О РОКОВИМА

Роковима се Закон о јавним набавкама (даље: Закон) бави већ у начелима јавних набавки. Начело ефикасности установљава дужност наручиоца да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и уговор додели у роковима и на начин прописан тим законом, док је начелом пропорционалности одређено да, између осталог, рокови морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.

НАЈВАЖНИЈИ РОКОВИ У ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Установљавајући права и обавезе различитих актера у јавним набавкама, Закон је прописао велики број различитих рокова. Неки су преклузивни, неки нису, неки су минимални, неки максимални, неки прецизни, неки имају санкцију за њихово непоштовање, а неки не. Најважнији рокови у јавним набавкама су рокови за:

- подношење понуда – различити рокови у вези са различитим поступцима, процењеним вредностима и могућностима за скраћење рокова (више у наставку);
- објављивање плана и измена плана јавних набавки – десет дана од доношења/измена;
- доношење одлуке о додели уговора – тридесет дана од отварања понуда;
- објављивање одлуке о додели уговора – три дана од дана доношења;

- слање на објављивање обавештења о додели уговора / обустави/поништењу поступка – тридесет дана од дана закључења уговора / обуставе/поништења поступка;
- достављање доказа о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта – минимум пет радних дана;
- појашњење понуде / исправку рачунске грешке – минимум пет дана;
- омогућавање увида – два радна дана од захтева;
- достављање уговора изабраном понуђачу – десет дана од коначности одлуке;
- слање на објављивање обавештења о измени уговора – десет дана од измена;
- захтев за заштиту права на садржај конкурсне документације – три дана пре истека рока за подношење понуда;
- захтев за заштиту права на одлуку о додели уговора / обуставу поступка – десет дана од објављивање одлуке;
- обавештење о поднетом захтеву за заштиту права – најкасније наредног дана;
- одговор на поднети захтев за заштиту права (или усвајање) – пет радних дана.

РОКОВИ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДА

Рокови за подношење понуда у отвореном поступку

Рокове за подношење понуда у отвореном поступку Закон везује за износ процењене вредности набавке, и то тако што одређује различите рокове за набавке чија је процењена вредност једнака или већа од вредности европских прагова и набавке чија је процењена вредност нижа од вредности тих прагова. Такође, за набавке чија је процењена вредност значајно нижа од европских прагова дефинише доста краће рокове, и то различит рок за набавке добара и услуга и набавке радова. Све

ц) техничке спецификације.

И у том случају наручилац је дужан да продужи рок за подношење понуда сразмерно значају информације или измене које се објављују, при чему до истека рока за подношење захтева за заштиту права не може да преостане мање од десет дана.

Четврта ситуација је ван контроле наручиоца, с обзиром на то да обавеза продужења рока настаје мимо његове кривице, штавише без било каквог његовог поступања или пропуштања да поступи. Наиме, обавеза продужења рока настаје самом чињеницом да је Портал јавних набавки био недоступан у било ком тренутку и било ком трајању у периоду од последња четири сата пре истека рока за подношење понуда. Дакле, период одсуства доступности не траје четири сата, већ може да траје и минут, али ако је тај минут део последња 240 минута пре истека рока за подношење понуда, наручилац ће морати да продужи рок

за подношење понуда. У том случају систем ће му послати информацију да је Портал јавних набавки био недоступан, након чега ће он бити дужан да продужи рок за подношење понуда, и то за најмање четири дана.

Наручилац није дужан да продужи рок ако додатне информације или појашњења нису захтевани благовремено, као и у случају да измена конкурсне документације није битна, односно када процени да њихова важност није битна за припрему и подношење понуда или пријава. То значи да, уколико рок за подношење понуда истиче 18. 11. 2021. године, а наручилац 13. 11. 2021. године изврши измену конкурсне документације која се не сматра битном (нпр. коригује грешке у бројевима у упутству понуђачима како да попуне образац структуре цена), неће бити дужан да продужи рок за подношење понуда, иако је измену извршио пет дана пре истека рока за подношење понуда.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

Карактеристике прерасподеле радног времена сагласно Закону о раду

Услови и начин на који послодавац може да изврши прерасподелу радног времена, која су права запослених у тим случајевима и какав је однос прерасподеле радног времена и прековременог рада, али и друга актуелна питања у вези са прерасподелом радног времена, размотрени су у овом тексту.

Мр Жељко Албанезе

Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС и 113/2017 – даље: Закон) по питању организовања радног времена послодавцима омогућава да своје запослене радно ангажују на веома различите начине, у зависности од захтева самог процеса рада. Да би такав начин њиховог радног ангажовања био у складу са Законом, неопходно је поштовати пар ограничења које предвиђа, док је све остало ствар инвентивности послодавца, исказане у комбиновању датих могућности. Да би што боље разумели какве могућности у погледу радног времена запослених Закон допушта, неопходно је најпре подсетити се пар законских одредби.

Законом је предвиђено да пуно радно време запосленог износи 40 часова недељно, а 8 часова дневно, док радна недеља траје пет радних дана, уз напомену „ако овим законом није друкчије одређено”. А јесте, с обзиром на то да је послодавцу допуштена могућност да распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује сам, и то тако што може да уведе шестодневну радну недељу, сменски рад или прерасподелу радног времена, као и да одреди запосленом да ради прековремено и сл.

Као што се види, Закон сходно потребама праксе дозвољава и распоред радног времена у тзв. прерасподели радног времена, при чему су чл. 57–61. уређени разлози и начини уво-

ђења таквог радног времена, као и случајеви, права и обавезе по основу прерасподеле радног времена, што је и тема овог чланка.

СЛУЧАЈЕВИ КАДА СЕ УВОДИ ПРЕРАСПОДЕЛА РАДНОГ ВРЕМЕНА

У делатностима у којима су послови по правилу сезонског карактера (грађевинарство, пољопривреда, шумарство, туризам и др.) и у другим делатностима када то природа посла захтева може да се изврши **прерасподела радног времена** тако да дневно, седмично и месечно радно време у једном периоду траје дуже, а у преосталом делу краће од пуног радног времена или да запослени уопште не ради. Дакле, овде је реч о случају када су одређени послови присутни у једном периоду у току године (док траје сезона њиховог обављања), док се у другом периоду смањују пословне активности или их уопште нема. У таквим случајевима неравномерно годишње одвијање радног процеса послодавци решавају путем распореда и прерасподеле радног времена.

Према члану 57. став 1. Закона послодавац може да изврши прерасподелу радног времена када то захтева природа делатности, организација рада, боље коришћење средстава рада, рационалније коришћење радног времена и извршење одређеног посла у утврђеним роковима. Значи, **прерасподела радног времена може да се изврши када то захтева:**

■ **природа делатности** (саобраћај, туризам, угоститељство, пољопривреда, грађевинарство и др.);

године живота или детета са тежим степеном психофизичке ометености може да ради у прерасподели радног времена само уз своју писмену сагласност.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Сходно члану 274. став 1. тачка 4) и ст. 2. и 3. Закона, новчаном казном од 600.000 до 1.500.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица ако је извршио прераспodelу радног времена супротно одредбама Закона (чл. 57. и 60). За исти прекршај новчаном казном од 200.000 до 400.000 динара казниће се предузетник, а новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у правном лицу, односно заступник правног лица.

ОДЛУКА О ПРЕРАСПОДЕЛИ РАДНОГ ВРЕМЕНА

Ради спровођења прерасподеле радног времена неопходно је да овлашћено лице послодавца донесе о томе посебну одлуку. У одлуци послодавац дефинише послове на којима се уводи прерасподела, период на који се прерасподела уводи, дужину дневног радног времена за време прерасподеле, начин прерасподеле радног времена и права запослених итд. Такође, одлуком о прерасподели радног времена послодавац треба да утврди коришћење дневног и недељног одмора запослених, ако услед прерасподеле радног времена долази до промене у начину обезбеђивања дневног и недељног одмора.

Уколико се одлука о прерасподели радног времена односи на све запослене, довољно је да се одлука истакне на огласној табли. Ако се, међутим, прерасподела односи само на поједине запослене, онда послодавац на основу донете одлуке о прерасподели радног времена доноси појединачна решења и уручује их сваком запосленом појединачно. Поменуто

решење треба да садржи: име и презиме запосленог који ће радити у периоду за који се врши прерасподела, послове које ће обављати, период у ком ће радити дуже од пуног радног времена, распоред дневног недељног и месечног радног времена у периоду прерасподеле, начин обрачуна и исплате зараде и очекивани период у ком користи слободне дане, односно сате по основу извршене прерасподеле радног времена.

Одлука о прерасподели радног времена мора да буде јасна, тј. одлуком мора да се утврди како период у ком запослени раде дуже тако и период у ком раде краће од пуног радног времена, при чему укупно радно време запосленог у периоду од шест месеци у току календарске године, односно девет месеци у две календарске године у просеку не може да буде дуже од уговореног – пуног радног времена, односно не може да траје дуже од 60 часова недељно. Такође, одлуком послодавца треба утврдити коришћење дневног и недељног одмора запослених, ако услед прерасподеле радног времена долази до промене у начину обезбеђивања дневног и недељног одмора.

Одлуку о прерасподели радног времена код послодавца са својством правног лица доноси надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте, а код послодавца који нема својство правног лица предузетник или лице које он овласти.

На крају, оно што може да се закључи на основу наведених излагања јесте чињеница да у свим случајевима када послодавци имају потребу да своје запослене у једном периоду радно ангажују дуже од пуног радног времена, док у другом периоду имају могућност да им омогуће коришћење плаћених одсустава путем „слободних дана” – прерасподела радног времена на начин предвиђен одредбама чланова 57–61. Закона представља погодна решење.

Одговори на питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања

На самом почетку размотрена је ситуација која је била прилично медијски испраћена – када је дијагноза оболелог запосленог доступна послодавцу, при чему смо настојали да одговоримо на питање колико се на тај начин крше људска права, пре свега права пацијената и које су предложене мере за отклањање таквих и сличних пропуста. Осим тога, у духу времена у којем живимо овде је тема и накнада зараде у случају (само)изолације запосленог када је мера наложена решењем надлежног државног органа, као и прилично тешка тема, обрађена превасходно у циљу помоћи родитељима деце оболеле од тешких болести. Након свега тога следи и питање све више заступљеног лечења у хипербаричним коморама и измењеним условима, као последица тренутне епидемиолошке ситуације. На крају ће тема са почетка текста поново бити размотрена, али из једног другог угла, када ће бити речи о поверљивости података из здравственог картона пацијента, могућностима и условима за њихову обраду и дужностима здравствених радника.

Др Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених
установа

1. (НЕ)ВИДЉИВОСТ ДИЈАГНОЗЕ У ДОЗНАКАМА ЗАПОСЛЕНОГ

Једно од питања које је у последње време изазвало доста буре у јавности јесте питање исписивања дијагнозе у дознакама које запослени достављају послодавцу. Ако се пође од Закона о правима пацијената, онда је јасно да информације о здравственом стању не треба да буду јавно доступне, већ је увид могућ само здравственим радницима, и то у сврху лечења, као и пацијенту, наравно, као и лицу које сам пацијент овласти. Иако је закон усвојен још 2013. године, при чему су одредбе о поверљивости информација постојале и раније, у склопу тадашњег Закона о здравственој заштити, то очигледно није била препрека

да подаци о здравственом стању пацијента буду доступни и другим лицима.

Годинама и деценијама уназад догађало се да приликом наступања привремене спречености за рад (отварања боловања) и након тога – предаје дознака запослени послодавцима достављају попуњене обрасце у којима је јасно наведена дијагноза болести. Уколико се има у виду да се дознаке најчешће предају служби за обрачун зараде или кадровској служби, онда нема разумног оправдања зашто би подаци о здравственом стању, односно дијагноза, били доступни и видљиви великом броју особа, које су, да апсурд буде већи, по правилу немедицинске струке.

Доношењем Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите оправдано се очекивало да се та ситуација промени у корист запосленог. **Према новим правилима о здравственом осигурању послодавац нема право да зна од чега му запослени болује, већ је довољно да у рубрици где се уписује дијагноза стоји: болест, повреда на раду,**

из медицинске документације сврставају се у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента. Дужни су да их чувају сви здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност, другом правном лицу које обавља одређене послове из здравствене делатности, организацији обавезног здравственог осигурања, као и правном лицу које обавља послове добровољног здравственог осигурања, код којих је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности. Нарочито осетљивим подацима о личности пацијента сматрају се и подаци о људским супстанцама на основу којих може да се утврди идентитет лица од ког оне потичу.

Лица која неовлашћено, односно без пристанка пацијента или законског заступника располажу подацима из медицинске документације и неовлашћено износе у јавност те податке, одговорна су за одавање нарочито осетљивих података. Дужности чувања података надлежни здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена код послодаваца, могу да

буду ослобођени само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда. Ако је пацијент, односно законски заступник писменом изјавом или овлашћењем овереним код надлежног органа, које се чува у медицинској документацији, дао пристанак на саопштавање података о здравственом стању, надлежни здравствени радник може да саопшти податке о здравственом стању пацијента.

Изузетно, надлежни здравствени радник може да саопшти податке о здравственом стању пацијента пунолетном члану уже породице и у случају када пацијент није дао пристанак на саопштавање података о свом здравственом стању, али је саопштавање тих података неопходно ради избегавања здравственог ризика за члана породице. Дете које је навршило петнаест година живота и способно је за расуђивање има право на поверљивост података који се налазе у његовој медицинској документацији. Надлежни здравствени радник, и поред захтева детета да се информације о његовом здравственом стању не саопште његовом законском заступнику, дужан је да, у случају озбиљне опасности по живот и здравље детета, информације о његовом здравственом стању саопшти његовом законском заступнику.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

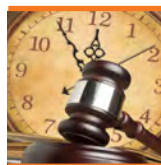
Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Карактеристике кривичног дела проневера из чл. 364. КЗ-а у кривичном законодавству Србије и судској пракси

Биће кривичног дела проневера анализирано је у овом тексту кроз навођење карактеристичних судских одлука које доприносе правилном разумевању спорних ситуација у пракси.

Драган У. Калаба,
заменик вишег јавног тужиоца
у Чачку у пензији

Глава XXXIII Кривичног законика („Сл. гласник РС” 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16, 35/19), под називом „Кривична дела против службене дужности”, у својој суштини одређује кривичноправну заштиту службених и одговорних лица, која су дужна да при испуњењу својих овлашћења поступају законито и у интересу службе коју обављају и представљају.

Управо кривично дело проневере, које је предвиђено у чл. 364. КЗ-а, представља изузетак од суштине осталих кривичних дела из претходно поменуте главе, нарочито када је реч о извршиоцу кривичног дела. У том случају извршилац је свако лице јер законодавац употребљава реч „ко”.

Кривично дело проневера има свој основни облик (чл. 364. ст. 1. КЗ-а) и два квалификована облика (чл. 364. ст. 2. и 3. КЗ-а). Основни облик гласи: „Ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист присвоји новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које су му поверене у служби или раду у државном органу, предузећу, установи или другом субјекту, или радњи, казниће се...”.

Став 1. наведеног члана делимично је измењен чланом 35. Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Сл. гласник РС”

94/16) тако што се речи „предузећу, установи или другом субјекту или радњи” замењују речима „установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност”. Наведена измена, што је предвиђено у чл. 42, ступа на снагу 1. марта 2018. године.

У елементе основног облика кривичног дела (чл. 364. ст. 1. КЗ-а) сврставају се:

- присвајање новца, хартије од вредности или друге покретне ствари;
- повереност наведених ствари у служби или на раду;
- намера да се себи или другом прибави противправна имовинска корист;
- област делатности: државни орган, предузеће, установа или други субјекат или радња, односно установа или други субјекат који не обавља привредну делатност (од 1. марта 2018. године).

Основни елементи, што је и објекат кривичног дела, јесу новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које се присвајају. Иначе, сваком службеном или одговорном лицу у служби поверене су одређене ствари: новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које имају материјалну вредност, с тим што присвајање таквих ствари у суштини значи кршење законитог вршења службе.

У чл. 112. т. 23) КЗ-а, под називом „Значење израза”, предвиђено је да је новац метални и папирни новац или новац израђен од неког другог материјала који је на основу закона у оптицају у Србији или у страни држави, док су хартије од вредности писмене

IX

Кривично дело проневера из чл. 364. КЗ-а и однос са кривичним делом фалсификовање исправе и службене исправе

Случај 1.

Када је оптужени у службене исправе уносио неистините податке тако што је у пописне листе на редовном годишњем попису евидентирао робу са којом није био задужен и робу која се није налазила у продавници, све у циљу прикривања причињеног мањка присвајањем робе и новца, учинио је кривично дело проневера.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 616/05 од 11. маја 2005)

Случај 2.

Када је радња фалсификовање претходила противправном присвајању и представља саставни елемент обележја кривичног дела проневера, ради се о привидном стицају на основу субсидијарности.

(Пресуда Окружног суда у Крушевцу К 16/04 од 13. маја 2005. и Пресуда Врховног суда Србије Кж 1413/05 од 6. јуна 2006)

Случај 3.

Фалсификовање службене исправе конзумирано је проневером уколико извршење тог кривичног дела послужи за остварење проневере, а уколико је фалсификовање службене исправе учињено накнадно, у циљу прикривања проневере, остварена су обележја бића оба кривична дела у стицају.

(Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж 3829/11 од 10. новембра 2011)

Случај 4.

Постоји реалан стицај између кривичних дела фалсификовање службене исправе и проневере, с обзиром на то да је фалсификовање службене исправе послужило за прикривање проневере.

Из образложења:

Жалбом окривљеног који је оглашен кривим због два кривична дела, и то проневера

из чл. 364. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а и фалсификовање службене исправе из чл. 357. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а, побија се првостепена пресуда посебно у делу фалсификовања службене исправе, уз навод да не може да буде посебно кривично дело јер је очигледно радња извршења кривичног дела проневера таква да окривљени не би могао да изврши дело а да не унесе нетачне податке у службене књиге у погледу вредности донова, тако да у конкретном случају не може да постоји стицај кривичних дела.

Правилно је првостепени суд нашао да је окривљени предузео радњу прикривања мањка готовог новца сачињавањем службених исправа неистините садржине о броју и вредности донова, као и улазу новчаних донова у благајну предузећа, па је на тај начин правилно примењен Кривични закон када је заузет став да је фалсификовање службене исправе послужило за прикривање извршеног кривичног дела проневера. Стога постоји реалан стицај између наведена два кривична дела.

(Пресуда Апелационог суда у Београду Кж 79/10 од 17. маја 2010)

Случај 5.

Када је окривљени кривично дело фалсификовање исправе извршио да би прикрио кривично дело проневера, кривично дело фалсификовање исправе није конзумирано кривичним делом проневере.

(Пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж 2443/13 од 27. августа 2013)

Случај 6.

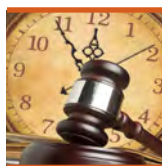
Постоји стицај кривичног дела проневера са кривичним делом фалсификовање службене исправе, односно не ради се о консумпцији јер је циљ фалсификовања био да се олакша или прикрије проневера, а нема стицаја ако је употреба лажне исправе законско обележје неког дела или дело не може другачије да се изврши осим употребом одговарајуће лажне исправе.

(Пресуда Врховног касационог суда Кзз 127/17 од 2. марта 2017)

Појам и статус огранка привредног друштва према Закону о привредним друштвима

Огранак привредног друштва регулисан је одредбама Закона о привредним друштвима, с тим што би та регулатива у појединим сегментима морала да буде детаљнија како би се отклониле правне празнине, а одређене недоумице због тих празнина решене су у тексту који следи.

Владимир Саичић,
дипл. правник

Закон о привредним друштвима дефинише огранак привредног друштва као издвојени организациони део привредног друштва на територији Републике Србије преко ког друштво обавља делатност у складу са законом. Дакле, огранак је издвојени део друштва, али то не значи да Закон о привредним друштвима тиме нужно мисли на просторну, односно територијалну одвојеност. То јасно произлази из одредбе ЗПД којом је прописано да огранак наступа у правном промету наводећи адресу огранка, само уколико се та адреса разликује од адресе седишта друштва. Јасно је да адреса огранка може да буде на истој адреси на којој је и седиште друштва. Дакле, Закон се пре свега фокусира на организациону одвојеност огранка, што може да се објасни на примеру друштва које обавља трговинску делатност, али се уз њу бави и транспортом. С обзиром на то да делатност трговине захтева другачију организацију од делатности транспорта, за такво привредно друштво најцелисходније је да формира посебни, издвојени део – огранак, који ће се бавити транспортом. Наравно, то није нужно, с обзиром на то да друштво, поред регистроване делатности, може да обавља и друге делатности у складу са законом, али је свакако корисно и целисходно.

Огранак нема својство правног лица, а у правном промету иступа у име и за рачун

привредног друштва чији је део. Трећа лица, ако закључују уговор са огранком, закључују уговор са привредним друштвом чији је огранак део. Исто важи не само за закључивање уговора већ и за сваку другу активност од стране трећих лица усмерену према огранку. С друге стране, привредно друштво неограничено одговара за обавезе према трећим лицима које настану при пословању његовог огранка. Уколико се заступник огранка обавезе према трећем лицу по било ком правно допуштеном основу, он то практично не чини у име огранка, већ у име привредног друштва.

Огранак нема правни субјективитет, а у правном промету не егзистира као самостални субјект права. Он је у сваком погледу завистан и неодвојив од друштва које га је основало. Међутим, у судској пракси појавило се питање страначке способности огранка по Закону о парничном поступку. Одговор на то питање садрже одговори на питања привредних судова који су утврђени на седницама Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда, одржаним 7. и 8. 11. 2016. године, као и на седници Одељења за привредне преступе, одржаној 10. 11. 2016. године. По мишљењу поменутог суда, применом члана 74. став 4. Закона о парничном поступку суд може да призна својство странке и огранку страног привредног друштва, као организационом облику, ако су испуњени услови из наведеног члана, тј. ако, с обзиром на предмет спора, испуњава битне услове за стицање страначке способности, а нарочито ако располаже имовином на којој може да се спроведе извршење. Дато мишљење суда не треба да збуњује, с обзиром на то да Закон

сходно се примењују одредбе члана 33. Закона о привредним друштвима. То практично значи да заступник огранка у правном промету са трећим лицима има иста овлашћења која има и сам директор привредног друштва. Заступник огранка може да уговара послове са трећим лицима која се односе на цело привредно друштво, као и на онај део привредног друштва који не потпада под огранак. Међутим, и заступнику огранка могу да се наметну ограничења овлашћења актима друштва или актима надлежних органа, исто као што ограничења могу да се наметну и сваком другом заступнику. Ипак, ограничења овлашћења заступника огранка, исто као и ограничења овлашћења заступника друштва, не могу да се истичу у односу према трећим лицима, сем што, изузетно, могу да се истичу ограничења овлашћења у виду заједничког заступања, односно обавезног супотписа, и то само ако су регистрована у складу са законом о регистрацији.

У правном промету огранак наступа под пословним именом друштва, уз навођење: 1) да је реч о огранку; 2) адресе огранка, ако се разликује од адресе седишта друштва; 3) назива огранка, ако га има. Што се адресе огранка тиче, она се у правном промету не наводи, сем уколико се адреса огранка не разликује од адресе седишта друштва, када је обавезно навођење и адресе огранка. Што се назива огранка тиче, њега не треба мешати са пословним именом. Дакле, огранак може да има посебан назив, али не може да има посебно пословно име. Назив се разликује од пословног имена у том смислу што је назив ужи појам. Обавезни елементи пословног имена су назив, правна форма и адреса седишта друштва. Дакле, огранак који има посебан назив у правном промету користи назив друштва, који је садржан у пословном имену друштва, али и свој посебан назив, уз назначење да се ради о огранку. На назив огранка такође се примењују одредбе чл. 27–29. Закона о привредним друштвима, тј. и за назив огранка важе иста ограничења која су прописана за назив привредног друштва.

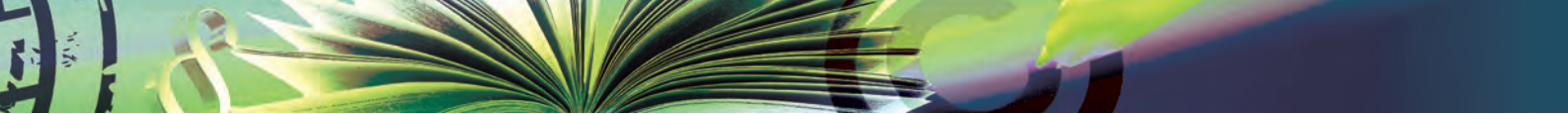
Огранак престаје: 1) одлуком коју доноси скупштина, односно ортаци или комплементар, ако оснивачким актом, односно статутом није другачије одређено; 2) престанком постојања привредног друштва у чијем је саставу,

осим ако у случају статусне промене постоји одлука правног следбеника оснивача огранка о наставку рада огранка. Закон о привредним друштвима пре измена из 2018. године није давао могућност да правни следбеник оснивача огранка донесе одлуку о наставку рада огранка уколико је привредно друштво у чијем је саставу огранак престало да постоји. Међутим, изменама и допунама закона из 2018. године прописана је и таква могућност. То је било потребно због ситуација када страна држава у којој је регистровано привредно друштво чији је огранак део даје могућност да се настави рад огранка у случају гашења привредног друштва.

Закон о привредним друштвима прописао је и посебне одредбе у вези са огранком страног привредног друштва. Наиме, одлука о образовању огранка страног привредног друштва мора да буде садржајнија од одлуке о образовању огранка домаћег привредног друштва, тако да мора да садржи: 1) назив и адресу огранка; 2) претежну делатност огранка; 3) лично име, односно пословно име заступника огранка и обим овлашћења заступника; 4) назив и седиште регистра у ком је оснивач огранка регистрован; 5) назив, правну форму и седиште оснивача огранка; 6) матични/регистарски број оснивача огранка; 7) лично име, односно пословно име заступника оснивача огранка; 8) податак о регистрованом капиталу оснивача, ако се према праву државе у којој је регистрован оснивач такав податак региструје; 9) адресу за пријем електронске поште. Приликом регистрације огранка страног привредног друштва региструју се подаци које обавезно садржи одлука о образовању огранка страног привредног друштва, као и финансијски извештаји оснивача, ако су састављени, подвргнути ревизији и обелодањени на основу права државе по којем оснивач има ту обавезу.

Дакле, питање огранка привредног друштва регулисано је одредбама Закона о привредним друштвима, с тим што би та регулатива у појединим сегментима морала да буде детаљнија како би се отклониле правне празнине, као што је, на пример, потреба детаљнијег дефинисања огранка, тј. када треба да се сматра да огранак постоји, затим питање обавезности регистрације заступника огранка уколико је само један од заступника друштва заступник огранка итд.

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постигао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Форензичка анализа опроштајних порука – први део

Методе и циљеви форензичке лингвистике у случајевима анализе опроштајних порука приликом самоубиства размотрени су у овом тексту, уз приказ медијски пропраћених случајева О-Џеј Симпсона и Курта Кобејна, али и других студија које ће бити основ за анализу објављену у наредном броју овог часописа.

Могућности форензичке лингвистике при анализи опроштајних порука

Оно о чему се мало зна, а много ћути, што због уврежених предрасуда што због недостатка знања, док нас не освести језива вест из медија, свакако је самоубиство. Такав чин представља „намерно одузимање сопственог живота у урачунљивом стању”¹, при чему се, са кривичноправног аспекта, чланови 126. и 127. Кривичног законика Републике Србије односе на несавесно лечење и неуказивање лекарске помоћи, док је, с грађанскоправног аспекта, акценат на способности за расуђивања и разумно вољно одлучивање у време извршења правне радње (*tempore acti*), а не на суициду.

Да се ради о веома осетљивој теми, сведоче и подаци објављени на сајту Светске здравствене организације (енг. *World Health Organization – WHO*)²:

Више од 700.000 људи годишње умре због самоубиства.

За свако самоубиство постоји много више људи који покушају самоубиство, при чему је претходни покушај самоубиства једини фактор ризика за самоубиство.

Самоубиство је четврти водећи узрок смрти у доби 15–19 година.

Тачно 77% самоубистава догађа се у земљама са ниским и средњим приходом, с тим што су гутање пестицида, вешање и ватрено оружје међу најчешћим методама.

Када је реч о стопи самоубистава и ризику за повећање исте, која се притом израчунава као број почињених суицида на 100.000 становника, резултат истраживања на међународном нивоу показао је следеће³:

■ Стопе се разликују између земаља и региона, али и између мушкараца и жена.

■ Двоструко више мушкараца умире због самоубиства од жена (12,6 мушкараца у поређењу са 5,4 на 100.000 жена). Стопе самоубистава међу мушкарцима генерално су више у земљама са високим приходима (16,5), док су највише стопе самоубистава за жене у земљама са нижим средњим приходом (7,1).

■ Стопе самоубистава у афричком (11,2) и европском региону (10,5), као и у југоисточној

нарочито када се имају у виду Олсонови критеријуми за профилисање аутора опроштајних порука. Осим тога, испитивачи су уочили мотиве његовог самоубиства, указујући на лексичке елементе који садрже негативна значења, било да је само значење изречено у облику метафоре било вишезначно. Речи са негативним значењима повезане су са његовим менталним стањем. Без обзира на разлог самоубиства, и даље може да се утврди да се у Кобејну родио сећај кривице. Наиме, опседао га је осећај жаљења због живота и начина на који се односио према људима око себе или својим обожаваоцима. Жаљење представља врсту психолошке репрезентације која утиче на то шта ће људи радити у свом животу, али је у овом случају повезано са тим што је Кобејн кривио себе за разне погрешке. Све то пратио је сталан осећај нелагоде због ситуација кроз које је пролазио и због онога што је радио другима, тако да је разумљиво да после толико година таложења негативних осећања човек пронађе начин да се реши терета, на позитиван или негативан начин. Аутори студије заокружили су профил Курта Кобејна тиме

што су као прву могућност издвојили фрустрацију због света и људи, али и самог себе таквог какав јесте – који очигледно не може да парира замишљеним идеалима. С друге стране пронашли су и доказе за депресију, што се ауторима студије чинило вероватнијим јер је депресија виши ниво поремећаја од фрустрације.

Закључак

Наведене студије показују да домени форензичке лингвистике ни близу нису исцрпљени, као и да све њене гране, као што су семантика и прагматика, тек проналазе своје методе и технике у форензици, па ће свакако и допринети усавршавању и напретку форензичких истраживања у датој области. На који начин су три студије, представљене у овом тексту, утицале на анализу опроштајног писма Вирџиније Вулф као основ, али уз надоградњу, биће приказано у тексту објављеном у децембарском броју часописа, уз најновије компјутерске технике анализе опроштајних писама.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

- ¹ „Форензички аспекти суицида”, Александар А. Јовановић, Весна Поповић, Нада Јанковић, Иван Димитријевић, Институт за психијатрију, Клинички центар Србије, Београд, Енграми, вол. 26, јул–децембар 2004, бр. 3–4.
- ² <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/suicide>
- ³ <https://www.who.int/news/item/17-06-2021-one-in-100-deaths-is-by-suicide>
- ⁴ https://www.centarsrce.org/situacija_kod_nas.php
- ⁵ „Forensic linguistic”, John Olsson, Continuum International Publishing Group 2008, стр. 146–149.
- ⁶ „Clues to Suicide”, Schneidman, E. S. and N. L. Farberow 1957, New York: McGraw-Hill.
- ⁷ <http://kulturkokoska.rs/sudjenje-vijeka-oudzej/>
- ⁸ <https://www.britannica.com/event/O-J-Simpson-trial>

⁹ https://www.lsiscan.com/o_j_simpson_suicide_letter_.htm

¹⁰ https://www.academia.edu/12268498/an_analysis_of_adjectives_used_in_suicide_notes_in_terms_of_positivity_negativity_neutrality

¹¹ Ибид.

¹² Писмо је преузето из текста чији је извор наведен у претходној фусноти, али на енглеском, тако да се мора узети у обзир да оно што је на енглеском придев, који је Ајдин обележила другом бојом, у српском то није, него придевска заменица, број или нека друга врста речи.

¹³ „Kurt Cobain's Suicide Note Case: Forensic Linguistic Profiling Analysis”, Eva T. S. Sudjana and Nurul Fitri, in: English Linguistics Department, Padjadjaran University, Bandung, Indonesia, International Journal of Criminology and Sociological Theory, Vol. 6, No. 4, December 2013, 217–227.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакоднев-ног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом...” бавићемо се баш тиме – значајним датумима, исто-ријским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом доношења Повеље о правима детета 20. новембра и Међународног дана дечјих права

На који начин је доношење Повеље о правима детета утицало на развој и унапређење дечјих права на међународном и државном нивоу представљено је у овом тексту, уз осврт на међународне, европске и домаће прописе.

„Све дечје стазе воде од игре до слободе”¹

Нема познатије песме о деци нити племенитијих мисли згуснутих у тих неколико редака, али ни речи које најмање одјека имају у онима у којима треба да их је највише. Од Другог светског рата до данас људска права доживела су експанзију, пре свега захваљујући Повељи Уједињених нација и усвајању Универзалне декларације о људским правима, да би се након тога много говорило и прописивало, а колико се стварно учинило за унапређење људских, а нарочито дечјих права – значајно је питање. У 21. веку ковид криза изнова је покренула одређена питања, до тада нерешена или привремено решена, и нагнала светске званичнике да добро размотре будуће планове развоја и усавршавања људских права. Велико питање и иначе је могу ли прописи да уреде живот до крајњих граница и шта нам говори то што се данас чак и игралишта уређују правилницима и деле на млађе и старије узрасте, без жеље да се они мешају и остварују преко потребан међугенерациски контакт, а самим тим и да стичу непроцењива искуства за будући живот.

Још од 1954. године обележава се **Светски дан детета** сваког 20. новембра ради промо-висања развоја свести о значају дечјих права међу грађанима и добробити све деце света. Према Резолуцији 836 (ИКС) из децембра 1954. године Уједињених нација првобитни назив за тај дан био је „Дан деце”, али је због историјски важних промена 1959. и 1989. године установљен назив **Међународни дан дечјих права**. Наиме, 1959. године Генерал-на скупштина УН усвојила је **Декларацију о правима детета**, а 1989. године **Конвенцију о правима детета**.²

Неки од најважнијих дана који се обележавају као знак подршке деци и дечјим правима су:

- 4. јун: Међународни дан невине деце жртава агресије,
- 12. јун: Светски дан борбе против дечјег рада,
- 15. јул: Светски дан вештина младих,
- 12. август: Међународни дан младих,
- 11. октобар: Међународни дан девојчица.

Међународни дан дечјих права представља прилику свима који раде за децу и са децом да утичу на промоцију и унапређење дечјих права настојећи да у својој околини подузи-

Та средства користе се за реализацију Програма активности за време трајања „Дечје недеље”.

Дечја права у доба пандемије вируса корона

Пандемија вируса корона није поразно утицала само на привреду и здравствене системе већине земаља, о чему смо већ писали у претходним текстовима у овој рубрици, него и на процес образовања, стварајући непроцењиве губитке. На сајту Уницефа наведени су поражавајући резултати по глобални образовни систем у том смислу да сада већ стасавају генерације које никада нису ишле у школу на класичан начин.

У последњих 18 месеци пандемија је закључала учионице за скоро 77 милиона деце, а школска деца широм света изгубила су 1,8 трилиона сати, рачунајући лично учење.¹¹

Право да иде у школу и учи кључно је за развој, сигурност и добробит сваког детета. Ипак, у већини земаља школе су затворене, али не и друштвена окупљања у ресторанима, клубовима и теретанама. Више не сме да се допусти додатно ометање наставе најмлађе генерације и младих, због чега су УН и позвале владе да поново отворе школе што је пре могуће и врате образовање на прави пут. Последице затварања школа биле су разорне по свако дете, његову породицу, њихову заједницу и економију, а осећаће се и у годинама које долазе. Оно што су пропустила многа деца

никада неће успети да надокнаде што због отежаних услова за учење услед сиромаштва што због застоја у учењу.

На основу свега наведеног јасно је да је затварање школа највише погодило најугроженију децу. Поред великог броја деце која су имала потребну опрему да могу да приступе учењу на даљину, велики је број и оне деце која су се борила за основне услове и којима потребна технологија нипошто није доступна. **Најмање трећина школараца у свету уопште није имала приступ учењу на даљину.**

Затварање школа довело је до смањене физичке активности и лошије исхране, повећаног нивоа анксиозности и самоповређивања и изложености насиљу у породици. За многу децу алтернатива одласку у школу су дечји рад, дечји брак и тинејџерска трудноћа. Једном када се препусте таквим приликама готово је немогуће да се врате у школу. Уз то, поред деце, трпели су и родитељи јер су многи због останка деце код куће морали да напусте посао, посебно у земљама у којима нема или је ограничена политика породичног одсуства. И све то упркос доказима који показују да школе до данас нису биле главни покретач преношења ковид-19 у заједницама.

Светска здравствена организација, како се наводи на поменутом сајту, препоручила је да затварању школа треба да се прибегне само у екстремним случајевима, и то само као привремена крајња мера. Владе треба да дају приоритет подршци школама и да предузму све могуће мере за безбедно поновно отварање. Од тога зависи будућност следеће генерације.

Препорука Уницефа је да би **школе требало последње затварати, а прве отварати.**

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

- ¹ Стихови су из песме „Деца су украс света”, коју је написао Љубивоје Ршумовић, музику Миња Субота, а аранжман Ладо Леш, при чему је организација „Пријатељи деце” у новембру 2015. године на својој скупштини усвојила предлог Раше Попова и прогласила песму дечјом химном Србије.
- ² <https://www.un.org/en/observances/world-childrens-day>
- ³ <https://www.unicef.org/serbia/za-svako-dete-svako-pravo>
- ⁴ „Права детета у међународним документима”, заштитник грађана и повереник за заштиту равноправности, уредила Невена Вучковић Шаховић, Београд 2011, стр. 8.
- ⁵ <https://www.savethechildren.org/us/about-us/why-save-the-children/eglantyne-jebb>

⁶ „Права детета у међународним документима”, заштитник грађана и повереник за заштиту равноправности, уредила Невена Вучковић Шаховић, Београд 2011, стр. 89.

⁷ Ибид, стр. 90.

⁸ „Приручник за Грађанско васпитање за осми разред основне школе”, Министарство просвете Републике Србије, уиТОPag Нови Сад, стр. 30.

⁹ <https://www.ombudsman.rs/index.php/2011-12-25-10-17-15/2011-12-26-10-05-06/6145-12-2>

¹⁰ <https://www.dkcb.rs/o-nama/>

¹¹ https://www.unicef.org/coronavirus/reopen-schools?gclid=CjwKC_Ajwzt6LBhBeEiwAbPGOGUWwpspxOU6sdGG7utyIvHc4mj6AXUIKIUxqPrftTcHCdxBqDj3-2RoCGZQQAvD_BwE

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрики дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Посебан колективни уговор за здравствене установе – критеријуми за израчунавање годишњег одмора

П: Поводом критеријума за израчунавање годишњег одмора на основу социјалној и здравственој стању зајосленост, конкретно у вези са увећањем годишњег одмора родитељу са децом до четрнаест година за два радна дана – да ли се рачунају и деца која су у моменту израде решења за годишњи одмор најмлађа четрнаест година?

О: Запослени са дететом, односно децом која су навршила четрнаест година живота нема право на увећање дужине годишњег одмора по наведеном основу, већ то право припада родитељу са дететом до четрнаест година живота. За процену да ли је испуњен критеријум за увећање годишњег одмора запосленом по основу тога што је родитељ детета до четрнаест година релевантан је, по нашем мишљењу, момент доношења решења, поготово имајући у виду чињеницу да годишњи одмор (други део) може да се користи закључно са 30. јуном наредне године.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика – заштита синдикалних представника

П: Да ли овлашћени председник репрезентативног синдиката у установи (председник синдиката у установи) може да се позове на чл. 60. ПКУ, при чему послодавац не може

да му откаже уговор о раду или да га стави у неповољан положај (распоређивање на друго радно место, мање плаћен посао итд.), или именујући члан може да се примени само на запослене који су изабрани за плаћену професионалну функцију у репрезентативном синдикату док им за време функције мирују правне и обавезе у установи?

О: Према члану 60. ПКУ за школе послодавац не може да откаже уговор о раду нити да на други начин стави у неповољан положај (распоређивање на друге, мање плаћене послове, распоређивање у другу организациону целину, упућивање на рад у друго место рада, упућивање на рад код другог послодаваца, проглашавање технолошким вишком) представника запослених (председник синдикалне организације, синдикалне подружнице, синдикални повереник, чланови органа синдиката, председник окружног, градског, покрајинског и републичког одбора) за време обављања функције и по престанку функције у складу са законом. Дакле, дата одредба односи се на све синдикалне активисте и чланове, а не само на оне који ту функцију обављају професионално.

Када је у питању заштита синдикалних представника код послодаваца, упућујемо на Конвенцију МОП-а (135) о заштити и олакшавањима које се пружају представницима радника код послодаваца. Према тој конвенцији представници радника у предузећу уживају заштиту од сваког поступка који је штетан по њих, укључујући и отпуштање због положаја и активности као представника радника или чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима, ако поступају у складу са

О: Основно решење из члана 27к Закона о БС јесте да корисник јавних средстава без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години може да прими у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу – у претходној календарској години. Дакле, Закон у тој одредби јасно везује право на пријем запослених у текућој години са отишлим запосленима у претходној години, што би значило да у 2022. години предузеће не би могло да користи створено право из 2020. године јер то нису „текућа” и „претходна” календарска година. Наиме, ако у 2021. години нема отишлих запослених, ЈП би у 2022. години морало да за тог једног запосленог тражи сагласност Комисије. Према томе, саветујемо да у 2022. години поднесе захтев надлежном министарству и Комисији, као и да у финансијском плану и кадровском плану за наредну, 2022. годину планира средства за зараду за тог новог запосленог, јер без обезбеђених средстава за зараду неће моћи да поднесе поменути захтев.

Приговор на оцену, односно мишљење изабраног лекара или првостепене лекарске комисије и продужење привремене спречености за рад

П: Осигураник којем је првостепену лекарска комисија утврдила привремену спреченост за рад у току септембра 2021. године, закључно са 20. 9. 2021. године, уложио је пријаву у законском року друшћеној лекарској комисији, са молбом да му се продужи привремена спреченост за рад, али друшћеној лекарска комисија још увек није решила по пријаву. Осигураник треба да достави послодавцу извештај о привременој спречености за рад за период 20. 9 – 30. 9. 2021. године, али лекар нема правни основ за издавање извештаја јер још увек није добио оцену друшћеној лекарске комисије. Осигураник је доставио пријаву са деловодним печатом Републичког фонда за здравствено осигурање који садржи датум пријема пријаве и заводни број пријаве.

Да ли на основу тој документа наш лекар може да му продужи привремену спреченост за рад?

О: У складу са чл. 155. ст. 1. Закона о здравственом осигурању приговор на оцену, односно мишљење изабраног лекара или првостепене лекарске комисије одлаже извршење те оцене, односно мишљења. Неопходан услов је да је приговор поднет у складу са законом и у предвиђеном року (три радна дана). У наведеној ситуацији чека се поступање по приговору, односно решење другостепене комисије, које не може да буде ретроактивно, што значи да мора да обухвати привремену спреченост за рад најраније до дана издавања решења. Изабрани лекар не попуњаваознаке док не добије одговарајуће решење другостепене комисије.

Приправност за запослене са скраћеним радним временом

П: Да ли је могуће увести рад по основу приравности у Служби хитне медицинске помоћи, с обзиром на то да је Актом о процени ризика и Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе регулисано да се услови Службе хитне медицинске помоћи сврставају у посебне услове рада (скраћено радно време)?

О: Могуће је увести рад по основу приравности у Служби ХМП. Приправност за запослене са скраћеним радним временом може да се одреди ако пружање здравствене заштите не може да се организује на други начин. То питање ближе је регулисано одредбама Закона о здравственој заштити (чл. 58. и 59) и Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (чл. 37–46).

У част изузетним правницима

У овој новој повременој рубрици представљамо дела и живот бриљантних стручњака у области права, настојећи да кроз одређене анегдоте из свакодневице и упечатљиве мисли и теорије изузетних правника, које су применљиве и у садашњим околностима, приближимо правну теорију правницима-практичарима.

Догађај који се, наравно, није одиграо

Шета професор Лукић Булеваром, купи стару добру „Политику” и седе у „Шансу” на Ташмајдану. Чита он тако „Политику”, али и гледа око себе и примети да скоро нико не чита новине, него да сви гледају у модерне справе, учивши да су узеле маха. Бивши, скоро једини који читаше новине, помало се уплаши. Мозак поче грозничаво да размишља, као да се брани: „Аха, друштво... да ли је теорија ил’ можда игра.”

Пошто се разликоваше од других, беше му ипак помало непријатно при помисли да нешто са њим није у реду, па помисли да пита омладину шта је то. Заправо, не интересоваше га много та справа јер се добро сећа основних поставки своје теорије о форми и (друштвеном) процесу, него у шта та деца тако непрестано гледају. Помало са бригом упита: „Је ли, децо, шта то гледате?” На то они одговорише: „Деко, то су вам друштвене мреже. Ево, на пример, ово вам је Фејсбук. Погледајте!” „А, да нешто не покварим”, упита он децу. „Нећете, деко, то вам је лако.” Гледа проф. Лукић, присетивши се неких својих давнашњих мисли, па онако лаконски рече више за себе: „Па оваквих ствари није било у моје време.” А деца, као и сва друга деца, добронамерно му одговорише: „Па, деко, времена се мењају.”

Професор устаде и одлучи да прошета до Правног факултета, да можда потражи одговоре у некој литератури, онако како је читавог живота радио. Улазећи на факултет, погледа са леве стране и виде да је баш тога дана испит из Увода у право, па замоли млађе колеге на

катедри да му дозволе да присуствује испиту. Млади професор, наравно, осети понос, али и малу nelaгoду јер зна да су се студенти плашили професора Лукића, односно његових чувених досетки, али ипак одлучи да учини Лукићу.

И тако, чули студенти да ће проф. Лукић бити на испиту, па се „петица” напунила као некада. Дође први студент, па професор поче да испитује. Одлучи проф. Лукић да постави неколико врцавих питања студенту, а прво је било: „Шта мислите о Кристијану Кикију Голубовићу?” Студенти праснули у смех, а студент се снeбива, чуо је за Лукића, али не само да се пита шта сме да каже, него не зна ни шта да мисли. Ипак промуцкује: „Читао сам нешто о њему у новинама, чуо сам да је био неки криминалац.” Професор ко из топа каже: „Колега, ми смо на Уводу у право, а не на Кривичном.” Опет је провалио смех међу студентима, али им је и даље нејасно какве везе има Кики Голубовић са предметом Увод у право. Чују се добацивања из публике да професор помогне студенту: „Па, добро, јел сте чули можда да је издао неку песму?” Студен промуца: „Па, па, откуд Ви то знате... какве везе има његова песма са Уводом у право.” На то му професор Лукић рече да је видео на *FacebookAd*, на шта студенти поново праснуше у смех, док је и, сада времешни, проф. Лукић врло брзо *саилегао* *тенденције*, *покушавши* *појмовно* *да их обради*, па је само одбрусио: „Колега, право је део друштва.” Након тога, једноставно започе разговор са млађим професором о *стаишусу* *тенденција* *у праву*, ал’ како стигоше нове генерације студената и нови прописи о њиховом статусу, младић се ипак одважи и рече: „Професоре, о вашим досеткама сам чуо, али, молим вас,

Прејлед њројиса...

ИЗДАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЋУ ДВА БРОЈА...

ЗДРАВСТВО

- Уредба о изменама Уредбе о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС” бр. 95/2021 од 1. 10. 2021)
- Уредба о допунама Уредбе о издавању привремене дозволе за лек – вакцине за имунизацију становништва против заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 97/2021 од 15. 10. 2021)
- Правилник о изменама Правилника о ценама здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 97/2021 од 15. 10. 2021)
- Уредба о измени Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 95/2021 од 1. 10. 2021)
- Уредба о допунама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)

СПРЕЧАВАЊЕ КОРУПЦИЈЕ

- Закон о изменама и допунама Закона о спречавању корупције („Сл. гласник РС” бр. 94/2021 од 27. 9. 2021)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о начину подношења обавештења о учешћу у поступку јавне набавке, приватизације или другом поступку чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти („Сл. гласник РС” бр. 96/2021 од 8. 10. 2021)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о Регистру јавних функционера и Регистру имовине и прихода јавних функционера („Сл. гласник РС” бр. 96/2021 од 8. 10. 2021)

ДРЖАВНА ПОМОЋ

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)

- Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) за обављање услуга од општег економског интереса („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)

КУЛТУРА

- Закон о измени Закона о музејској делатности („Сл. гласник РС” бр. 96/2021 од 8. 10. 2021)
- Закон о очувању културног и историјског наслеђа Светог манастира Хиландар („Сл. гласник РС” бр. 94/2021 од 27. 9. 2021)
- Правилник о ближим условима и начину стицања виших стручних звања у архивској делатности („Сл. гласник РС” бр. 97/2021 од 15. 10. 2021)

СПОРТ

- Статут Антидопинг агенције („Сл. гласник РС” бр. 95/2021 од 1. 10. 2021)
- Правилник о изменама Правилника о надлежним националним спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 97/2021 од 15. 10. 2021)

ПОРЕЗИ, ФИСКАЛИЗАЦИЈА, ЦАРИНА

- Правилник о изменама и допунама Правилника о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора („Сл. гласник РС” бр. 93/2021 од 24. 9. 2021)
- Уредба о утврђивању Програма финансијске подршке обвезницима фискализације за усклађивање пословања са законом којим се уређује фискализација („Сл. гласник РС” бр. 95/2021 од 1. 10. 2021)

Прејлед њројиса...

- Правилник о ученичким задругама („Сл. гласник РС” бр. 96/2021 од 8. 10. 2021)
- Уредба о утврђивању елемената годишњег програма пословања за 2022. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2022–2024. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса („Сл. гласник РС” бр. 97/2021 од 15. 10. 2021)
- Одлука о изменама и допунама Одлуке о распореду и коришћењу средстава за подршку унапређења пословне инфраструктуре за 2021. годину („Сл. гласник РС” бр. 98/2021 од 20. 10. 2021)
- Правилник о заштити података о личности (Комора јавних извршитеља) („Сл. гласник РС” бр. 98/2021 од 20. 10. 2021)
- Усклађени највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)
- Правилник о изменама Правилника о садржини и начину вођења Регистра произвођача јаких алкохолних пића, обрасцу захтева за упис у регистар и обрасцу годишњег извештаја („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)
- Правилник о допунама Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС” бр. 99/2021 од 22. 10. 2021)

... донећих између два броја

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Пословни саветник – штампани часопис: САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

